

ISHOCKEYNS ANLÄGGNINGSBEHOV UTSIKT STOCKHOLMS STAD 2019-2030

FÖRORD

Maj 2018. Klarblå himmel och sol över Kungsträdgården i Stockholm. 25 000 glada människor, många i gula matchtröjor, jublar när Tre Kronor intar scenen. Allt är klang och jubel när Sverige och Stockholm firar Tre Kronors senaste VM-guld. November 2018. Istället för guldjubel är det rubriker om Zinkensdamm och att ishallen tvingats stänga med omedelbar verkan. Flera föreningar drabbas hårt och omedelbart. Att stänga ishaller av säkerhetsskäl är aldrig fel. Problemet är att detta är facit av en eftersatt anläggningspolitik i Stockholms stad under lång tid.

Två bilder av ishockeyn i Stockholm. Två bilder som visar på ytterligheter, men som dessvärre är tätt sammankopplade. Tyvärr därför att framgången för Svensk Ishockey på längre sikt stavas tillgång till is. Därför att för oss inom Svensk Ishockey är framgångar inte bara mätta i guldmedaljer och firande i Kungsträdgården. Svensk Ishockeys vision är att bli Sveriges mest engagerande idrott. Det betyder att vi måste arbeta för att skapa engagemang hos ännu fler. Hur vi lyckas med det är även det ett mått på vår framgång.

Vår vision är ambitiös och givetvis är det i huvudsak vårt ansvar inom Svensk Ishockey att skapa förutsättningar för fler att vara med. Det handlar i sin tur om flera olika delar. Bra ledare, bra föreningsmiljö, ett bra stöd från föräldrar med mera. Allt detta är avgörande, men grunden är trots allt att kunna och ha möjlighet att åka skridskor.

Vi är fler som har ett gemensamt intresse av att så många som möjligt ska kunna åka skridskor och att kunna vara med handlar egentligen bara om tillgången till is. Vi är de första att inse att alla som börjar åka skridskor inte alltid vill börja spela ishockey. Vi vet att tillräckligt många kommer att göra det och då är det upp till oss att se till att de både vill och får göra det. Några väljer konståkning, bandy eller skridsko och några tycker att det är kul att bara åka lite när man vill och kan.

Svensk Ishockey arbetar efter det vi valt att kalla Vision 100. Det är vår vision att vi tillsammans med kommuner, privata aktörer och andra intressenter kan skapa 100 nya isytor i Sverige. Givetvis är storstäderna i den strävan extra viktiga. I urbaniseringens spår är det här de allra flesta i vårt land bor och finns. Stockholm har i 150 år varit en skridskostad med historia från Nybrovikens is.

Det är viktigt att möjligheten att åka skridskor och uppleva vinteridrotter på riktigt får fortsätta i vår snabbt växande storstad. För många är skridskoåkning tillsammans med skidåkning en del av vår svenska kultur och vår gemensamma identitet. Det visade inte minst Nordiska Museet som under sportloven 2017 och 2018 byggde upp en isyta, visserligen i plast inomhus, för att man skulle testa på skridskoåkning. Extra intressant då en institution som Nordiska museet, vars uppdrag är att berätta om hur människor i Norden bott, ätit, klätt sig och firat sina traditioner, ser vikten av just skridskoåkning som en del av kultur och identitet.

För att kunna skapa fler isytor och öka möjligheterna för fler att åka skridskor och spela ishockey behöver relevant fakta och statistik som kan hjälpa oss att fatta kloka beslut. Stockholms stad har vuxit med 30 procent de senaste decennierna. Några nya isytor har inte tillkommit under samma tid varför förutsättningarna för ishockeyn i Stockholm halkat efter andra idrotter på ett svårförklarligt sätt. Det är också därför Stockholms Ishockeyförbund tillsammans med Svenska Ishockeyförbundet har tagit fram den rapport du har i handen eller läser på din skärm.

Göran Tidström
Ordförande Stockholms Ishockeyförbund

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING	<u>5</u>
ISHOCKEYNS BEGREPP	<u>6</u>
ISHOCKEYNS INRIKTNING	<u>7</u>
SVENSK ISHOCKEY I SIFFROR	<u>10</u>
ISHALLAR I STOCKHOLMS STAD	<u>14</u>
ETT VÄXANDE STOCKHOLM	<u>16</u>
ISHOCKEYNS ANLÄGGNINGSBEHOV 2019-2030	<u>19</u>
AVSLUTNING	<u>22</u>
REFERENSER	<u>24</u>

Utgivare: Stockholms Ishockeyförbund, januari 2019

Repro & tryck: Ågrenshuset

Foton: Bildbyrån om inte annat anges

Stockholms Ishockeyförbund
Tjurhornsgränd 6, 3 tr
121 63 Johanneshov

Tel: 08 - 556 716 60

Fax: 08 - 08-722 01 41

E-post: stockholm@stockholmhockey.se

Hemsida: www.stockholmhockey.se

SAMMANFATTNING

Stockholms Ishockeyförbund är Sveriges största ishockeydistrikt och omfattar 21 kommuner, 2 065 880 invånare, 92 ishockeyföreningar varav 40 stycken med ungdomsverksamhet, 12 507 antal aktiva ishockeyspelare och ett par tusen pojkar och flickor i hockeyskolorna för de allra yngsta. I distriktet finns 56 av landets 362 ishallar. Av dessa finns endast elva stycken ishallar och arenor i Stockholms stad samtidigt som närmare 50 procent av distriktets sammanlagda invånarantal finns i staden.

Under 1950-talet och med Stockholm som bas utvecklades ishockeyn till en nationalsport och en folkkär idrott. Intresset för ishockey är i Stockholm stort, både bland utövare och allmänheten. I dag finns ett lag i Svenska Hockeyligan, tre lag i Svenska damhockeyligan, ett lag i HockeyAllsvenskan, sju lag i HockeyEttan. Då nästan 20 procent av antalet aktiva i landet finns i Stockholmsdistriktet borde dock antalet lag på dessa nivåer vara fler – toppen inom stockholmsishockeyn skapar också förutsättningar och intresse för breddverksamheten genom inspiration och som förebilder för de yngre. Det ska inte heller glömmas att ishockeyn i Stockholm har utvecklat en rad internationella ishockeyspelare som i dag spelar i världens bästa liga, NHL i USA och Kanada, och som är ambassadörer för svensk ishockey och stockholmsidrotten.

Mycket är bra i ishockeyn i Stockholm och mycket gör vi på ett bra sätt. Men vi har precis som många andra utmaningar, där den i särklass största utmaningen är bristen på anläggningar och isytor i den växande staden. Ishockeyns verksamhet med över 500 lag, hockeyskolor, rekreationshockey tillsammans med konståkning, skridskoskolor och skolans idrottstimmar beräknas en ishall nyttjas av över tusen personer varje vecka. Stadens existerande ishallar är utnyttjade till hundra procent och bristen på istider gör att ishockeyn och skridskoidrotten har svårt att fortsätta utvecklas i takt med samhället. I Stockholms stad går det 96 000 invånare per ishall medan motsvarande siffror för storstadskommunerna Göteborgs stad och Malmö stad ligger på 46 000 respektive 35 000 invånare per ishall.

Stockholm växer och antalet spelare i Stockholms Ishockeydistrikt förväntas växa. Ishockeyn kan konstatera att intresset för idrotten och skridskoåkning har växt i Stockholm de senaste åren. Detta trots att det inte har byggts någon ny ishall av staden sedan 2001, det vill säga mer än 15 år sedan. Underhållet av existerande ishallar av vilka flertalet byggts av idrottsföreningarna själva är eftersatt. Vi kan också konstatera att antalet uppspolade isytor som varit tillgängligt för spontan skridskoåkning har minskat. Staden har i sin kartläggning över idrottsanläggningar dömt ut fyra av de befintliga ishallarna och så sent som i oktober 2018 tvingades Zinkensdamms ishall stängas. Anläggningssituationen för ishockeyn och skridskoidrotten i Stockholms stad är alarmerande.

Det finns dock ett par nya och goda initiativ från staden, kanske är det tecken på att saker händer. Den planerade moderniseringen av Globen till att åter bli en modern och flexibel arena för ishockey och evenemang tillsammans med en dubbelhall som ersätter det utdömda Hovet för träning är ett sådant. Ishockeyn ser också med glädje på beslutet att staden lägger kylrör under en ny konstgräsplan i Rågsved och skapar en isyta vintertid. Det är även positivt att staden i sin planering har med nya ishallar på Sättra IP, Östermalms IP och ersättning för den på Zinkensdamms IP, men till skillnad från de senaste 15 åren visar denna rapport att större investeringsramar måste prioriteras för ishallar och skridskoidrotten. De ovan nämnda ishallprojekten måste genomföras under de närmaste två till tre åren.

För att stockholmarna ska komma i närheten av vad övriga landets kommuner har i tillgång till isytor visar denna rapport att minst en ny ishall och ett par spontanisytor årligen behöver byggas fram till 2030. **På sidorna 20-22 redovisas behoven fördelat per stadsdel i Stockholms stad.**

ISHOCKEYNS BEGREPP

Anläggning - Riksidrottsförbundet beskriver att en anläggning kan vara överallt där det pågår träning och tävling. Det kan vara den lokala idrottsplatsen, idrottshallen eller simhallen. Men kan också vara mark, väg, luft, vatten eller is beroende på vilken idrott och verksamhet det är.

Isytor - Begreppet inkluderar konstfrusna och uppspolade isbanor för skridskoåkning såväl som utomhusrinkar och bandybanor inom- och utomhus. Definitionen utgår från att isytan driftas och underhålls över tid för att kontinuerligt möjliggöras för skridskoåkning.

Svensk Ishockey - Svensk Ishockey som har föreningsidrotten som grund innefattar den ishockeyverksamhet i Sverige som aktivt ställer upp på och verkar för att nå Svensk Ishockeys gemensamma vision samt ställer upp på, lever och verkar efter Svensk Ishockeys gemensamma kärnvärden och verksamhetsidé.

Det är Svenska Ishockeyförbundets medlemmar – den demokratiska strukturen – som utarbetar och beslutar om vision, verksamhetsidé och gemen-

samma kärnvärden för Svensk Ishockey. Beslut som fattas på Svenska Ishockeyförbundets förbundsmöte.

Medlemskap i Svenska Ishockeyförbundet kan enbart beviljas till föreningar som lever upp till de kriterier för medlemskap som läggs fast i Svenska Ishockeyförbundets stadgar och som därigenom ligger i linje med Riksidrottsförbundets medlemskap. Hockeysäsongen startar i början av augusti med isträningar och seriespelet avslutas under mars månad. Mellan 8 oktober och 17 mars är istidskostnaden för barn och ungdomar subventionerad av Stockholms stad, dvs. nolltaxeperiod. I jämförelse med andra idrotter har ishockey och ishallsidrotterna kortast nolltaxeperiod. Många lag väljer dock att träna på is under månaderna augusti och september samt april och maj men då genom föreningsfinansierad istid.

Licensierad spelare – de ishockeyspelare som deltar i seriespel för varje säsong och registreras i Ishockeyförbundets tävlingssystem, TSM. Seriespelet påbörjas vid 10 års ålder. Innan detta deltar våra aktiva i Tre Kronors Hockeyskola, TKH, som har cirka 26 000 deltagande barn varje säsong. Registreringen sker för respektive säsong. Som licensierad spelare finns en personlig försäkring genom Ishockeyförbundet.

Rickard Rakell, Mika Zibanejad och Mattias Janmark alla tre uppvuxna i Stockholm och firar här tillsammans VM-guldet i Köpenhamn 2018.

En helgdag i början av januari och Vasaparken i centrala Stockholm är full av skridskoåkning och vinterlek.

ISHOCKEYNS INRIKTNING

Den blandade staden består inte bara av hus för bostäder och kontor. Det krävs mer än så för att skapa attraktiva och aktiva städer. När Stockholm stad bygger och utvecklar staden är det viktigt att i ett tidigt planeringsskede beakta idrottsytor i såväl befintliga som nya stadsdelar.

Under många decennier har Stockholms stads investeringar i idrotten varit otillräckliga. Reinvesteringar görs och nya anläggningar byggs, men investeringarna det senaste decenniet har varken räckt till för att bygga ikapp befintligt underskott av idrottsmiljöer eller bygga i takt med befolkningsutvecklingen. Av skäl som är svåra att förstå för ishockeyn har inte någon ny ishall byggts av staden på de senaste 15 åren. Det behov som staden redovisat stämmer inte överens med ishockeyns bild. Vi har med bakgrund till detta funnit det nödvändigt att redovisa ishockeyns syn på behovet för att säkerställa ishockeyns fortlevnad i Stockholm.

ISHOCKEY & KONSTÅKNING

Svensk Ishockey och Svensk Konståkning står enade tillsammans kring behoven av fler isytor och anläggningar. Båda våra verksamheter, ishockey och konståkning, har under lång tid och med mycket

energi konkurrerat om istider i hallar och isytor. Till viss del har det kunnat spela kommunerna i händerna då de inte behövt se över tillgången till is, utan kunnat hänvisa till att vi behövt samsas bättre på de ytor som finns. Att vi samsas på befintliga ytor är inte tillräckligt längre. Isytorna är för få även när vi samsas. Både ishockeyn och konståkning vill se fler tillgängliga ytor för skridskoåkning under vintern.

ISHALLEN SOM MÖTESPLATS

Något som är gemensamt för alla våra ishallar är att de alla är mötesplatser för människor, såväl unga som gamla oavsett bakgrund och kultur. Ishockey är en lagidrott som samlar och främjar individens förmåga att samarbeta och knyta vänskap. Riksidrottsförbundet beskriver att bevara, utveckla och skapa nya anläggningar och idrottsmiljöer är en viktig del av arbetet för att främja motion, hälsa och livskvalité. En anläggning är en viktig förutsättning i föreningsarbetet för att arbeta med glädje, gemenskap, tillhörighet och samarbete. Alla viktiga värden som formar vår kultur och vårt samhälle. Stockholmsishockeyn liksom Svensk Ishockey i stort vill ta en större roll som samhällsbyggare och en viktig del i det arbetet är att stärka våra anläggningar som mötesplatser.

Tillgänglighet är en viktig fråga för framtidens anläggningar - närheten till bostäder, skola, andra idrotter och annan övrig service skapar förutsättningar för att anläggningen engagerar fler utövare. För föreningarna och för ishockeyn som idrott skapar tillgängligheten en ökad insyn i idrottsverksamheten och fler möjligheter till samarbeten. Likväl finns det nyttoeffekter av att andra verksamheter finns i anslutning genom exempelvis ökade förutsättningar för att utöva flera idrotter under en längre tid, samarbeten, transparens och kunskapsutbyte mellan idrotter. Och även integrering mellan kön, ålder och kultur samt ökad möjligheter inom energibesparing och driftsekonomi.

Standarden på anläggningarna och antalet påverkar intresset och utövandet vilket i sin tur påverkar idrotten och ishockeyn. Kunskap och erfarenhet från Svenska Ishockeyförbundet tyder på samband mellan bristfällig standard på anläggningar ofta kan ge en negativ utveckling bland ishockeyspelande barn och ungdomar. Det är viktigt att idrottsmiljöer upplevs trivsamma, inbjudande och säkra för att behålla och rekrytera nya barn och ungdomar.

Öppna aktivitetsytor i anslutning till anläggningen, såväl planerade som spontana aktiviteter, är viktiga.

Ishockey är en av världens mest komplexa idrotter vilket innebär att en ishockeyspelare behöver träna mångfunktionellt. Enligt rapporter från Riksidrottsförbundet tyder det på att ett ökat utbud av möjligheter att "hänga", aktivera sig spontant och succesivt bli en del av ett idrottsammanhang, bryter ner sociala och deltagande barriärer. Aktiviteter som integrerar med omgivningen har större potential att engagera fler utövare. Genom fler trivsamma och inbjudande idrottsmiljöer för ishockey och skridskoidrott kan vi tillsammans skapa aktiva och attraktiva anläggningar för att flera i Stockholm ska ges möjlighet att bli en del av vad svensk ishockey har att erbjuda.

FÖRENINGARNAS UPPLEVELSE

Under säsongerna 2017/2018 och 2018/2019 har Stockholms Ishockeyförbunds Anläggningskommitté bjudit in samtliga distriktets föreningar till separata diskussionsseminarier med tema Ishockeyns anläggningar. Över 35 föreningar har deltagit och från diskussionerna framkom det att en stor del av de personella resurserna inom föreningen får ägna tiden till att lösa "istids-pusslet". Samtidigt finns det en upplevelse bland föreningarna av en bristande kommunikation mellan staden, kommunen och föreningslivet.

En ungdomspelarare i Djurgårdens IF under en av flera tusen seriematcher som spelas varje säsong.

DIALOG

Inför de senaste säsongerna har bl.a. föreningarna Spånga IS, Hässelby Kälvesta HC och Hammarby Hockey tvingats att inleda försäsongen i annan anläggning då ombyggnationer försenats. Föreningar som försvårar och komplicerar föreningens verksamhet, men även för de föreningar som bistår och tar emot de drabbade föreningarna. Så sent som i slutet av oktober tvingades ishallen på Zinkensdamms IP att omedelbart stängas för all verksamhet. Enligt mätningar av staden har ishallen rört på sig så pass mycket att den riskerar att rasa helt.

Föreningslivet blir ofta hårt drabbade och det ideella engagemanget får ta smällen för att få verksamheten att överleva när större problem ställer till det i den dagliga verksamheten. Kommunikationen och intresset från staden att lyssna på föreningslivet upplevs inte bra idag bland föreningarna. Detta gäller inte bara i Stockholms stad men också i övriga distriktets kommuner. Föreningarna i Stockholms stad efterlyser dialog, kommunikation och ett ökat intresse för stadens ishallar.

SLITAGE

Ishallarna nyttjas maximalt för att alla lag, konståkning och allmänhet ska få plats vilket betyder att ishallen slits hårt. Flera föreningar har de senaste åren drabbats av att anläggningen inte varit tillräckligt säker för matchspel vid besiktning och akuta reparationer har vidtagits. Föreningarna upplever också att prioriteringen från staden att kontinuerligt underhålla ishallarna är otillräcklig.

OMKLÄDNING

Flera föreningar ser tillgången och utformningen av omklädningsrummen som en stor utmaning. De flesta anläggningar har ont om omklädningsrum och föreningarna beskriver i frågan att deras tillväxt av antalet utövare gör det svårt att hålla omklädningsrum till alla. Majoriteten av ishallarna i distriktet byggdes under 80-talet och många av de befintliga ishallarna har idag få antal omklädningsrum i förhållande till dagens och framtidens behov. Denna fråga är särskilt viktig i arbetet för att rekrytera och behålla fler flickor i verksamheten.

ISTIDER

Istidstillgången är en stor diskussionspunkt som samtliga föreningar med full lagstege, dvs. lag i alla åldrar 9–20 år, brottas med. Föreningarna är ofta tvungna att låta ungdomslagen träna efter klockan 21.00 för att lösa ungdomsverksamhetens istidspussel. De efterfrågar en ökad transparens kring fördelning och rutiner från stadens bokningsansvariga.

Föreningarna beskriver ytterligare att bestämmelserna gällande allmänhetens åkning på vardagar och helger försvårar för föreningsverksamheten, såväl träningstider som matchplanering. Flera nämner att det även påverkar rekrytering för både pojkar och flickor då de inte kan garantera träningstider eller spelplatser under säsongen. En förening beskriver att hallen ofta står tom under allmänhetensåkning då de upplever att information om allmänhetens istider sällan kommuniceras. Detta har lett till föreningen själv har tagit initiativ till dialog med Idrottsförvaltningen för att ge rätt information till de som vill åka skridskor.

Flera föreningar efterfrågar även möjligheten till att kunna utveckla och uppföra träningsytor i anslutning till ishallen. Det kan röra sig om både en mindre isyta, skottramp eller en uppvärmnings-/träningsyta. Föreningarna är intresserade av att finansiera hela eller större delar av projektet själva bara de får tillstånd av staden.

SPONTANISYTAN

För att fler ska kunna få chansen att åka skridskor måste vi tänka nytt. Traditionellt sett har skridskoåkning bedrivits på frusna sjöar, hockeyrinkar, bandyplaner och uppspolade ytor intill exempelvis skolor eller idrottsplatsen. I och med att många utomhusrinkar har ersatts av ishallar där skridskoidrotterna flyttat in har förutsättningarna för idrotten blivit bättre, men det har också skapat mer slutna idrottsmiljöer där den spontana skridskoåkningen minskat rejält. Ishockeyn har i detta avseende anledning att vara självkritiska då man under långt tid endast efterfrågat ishallar och på så sätt bidragit till att färre åker skridskor utomhus och spontant. Detta behöver vi tillsammans förändra.

Det är viktigt att ha möjligheten att åka skridskor. För många kan det verka vara en överdriven betydelse vi sätter till just skridskoåkning, men skridskoåkning är en självklar del av svensk idrottskultur och en viktig del för barns lärande för motorik och rörelseförståelse. Stockholm har sedan 1800-talet förknippats med skridskoåkning och dess idrotter. Fler isbanor i staden och Stockholm i stort behöver fler isytor i anslutning till skolor, parker, bostadsområden och befintliga idrottsanläggningar. Detta bör särskilt prioriteras i samband med anläggandet av konstgräsplaner för att öka beläggningen under vintertid. Spontanisytan kan avlasta ishallen från allmänhetens åkning och kan frigöra eftersatt tid till föreningsidrotten.

SVENSK ISHOCKEY I SIFFROR

För att illustrera det vi beskriver är det viktigt att vi använder statistik och siffror som hjälper oss att förstå vår utveckling. Vi har tittat närmare på målgruppen barn och ungdomar från 10-20 år och på Tre Kronors Hockeyskola, TKH, som är verksamheten för våra yngsta flickor och pojkar.

Anledningen till att välja 10-20 år är dels att vi bedömer att när barnen är 10 år har majoriteten, så att säga, valt ishockeyn som en av sina idrotter samt att dessa åldrar är att betrakta som kommande generations ishockeyspelare, dels att det är under

dessa år som TSM-statistik är tillgänglig (dvs. den statistik vi kan hämta ur Svenska Ishockeyförbundets tävlings- och rapporteringssystem).

Stockholmsdistriktet är i särklass det största inom svensk ishockey när det gäller såväl flickor som pojkar även om vi fortfarande befinner oss i början av flickishockeyns snabba tillväxt. När det gäller de allra yngsta växer Svensk Ishockey. I Tre Kronors hockeyskola för de yngsta flickorna (säsongen 2016-2017 handlar det om födda 06-11) så ser vi en dryg fördubbling av antalet deltagare.

Fig. 1 Flickor 1998 - 2008 per distrikt

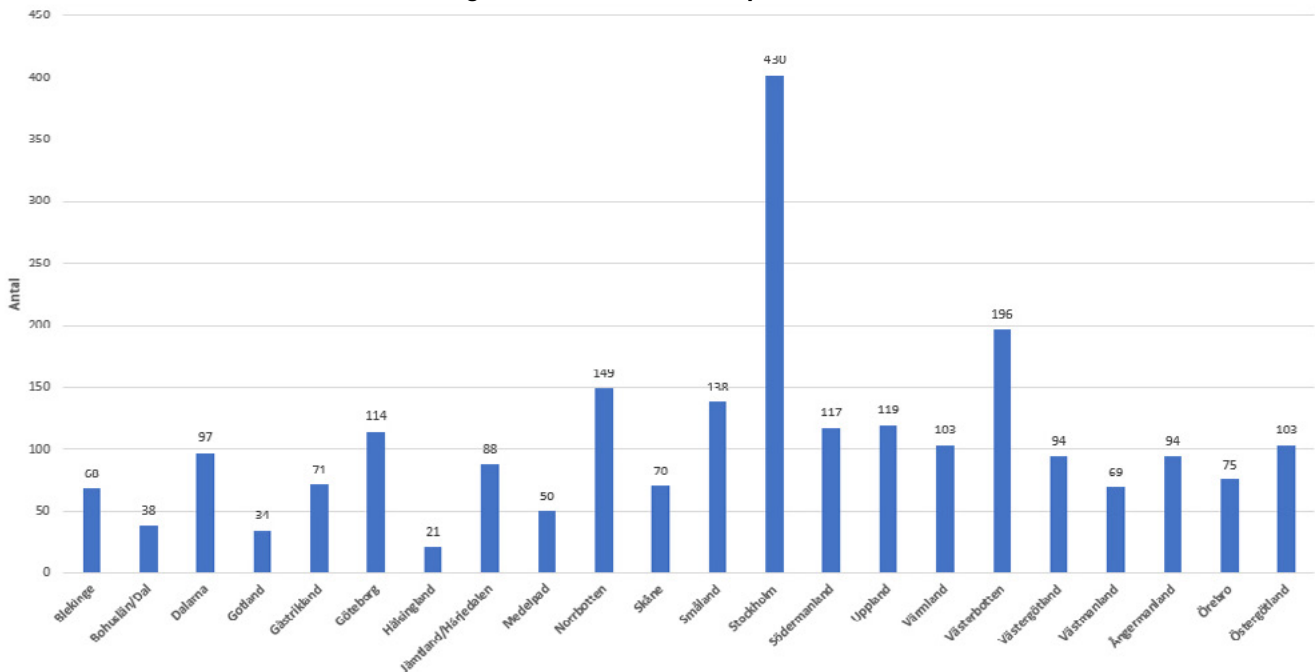
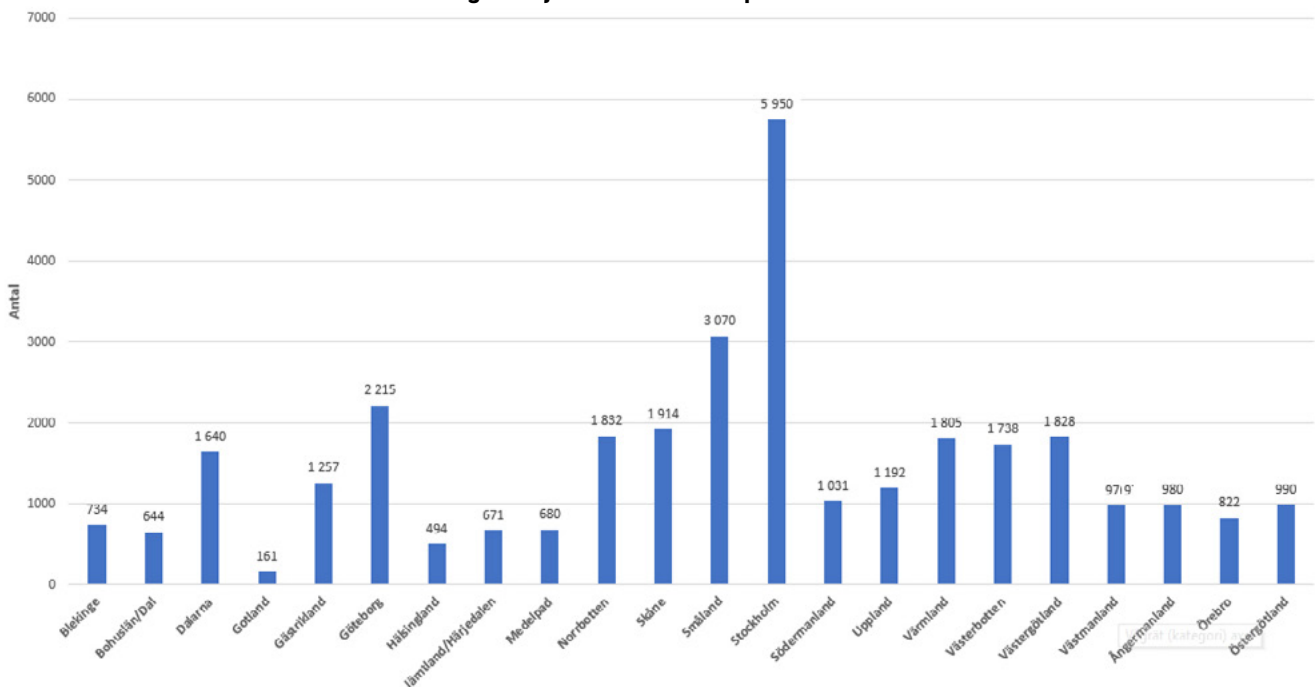

Fig. 2 Pojkar 1998 - 2008 per distrikt

I Stockholmsdistriktet har antalet flickor 10–20 år ökat med 82 procent sedan säsongen 2012/2013. Andelen flickor i samma segment har också ökat från fyra till sju procent av verksamheten, vilket motsvarar 200 stycken fler flickhockeyspelare.

TKH-Stockholm

	Pojkar	Flickor	Totalt
2013/2014	4 552	359	4 911
2014/2015	5 275	568	5 843
2015/2016	5 383	664	6 047
2016/2017	6 020	815	6 835
2017/2018	6 025	851	6 876

Utövare 10–20 år hela distriktet

	Pojkar	Flickor	Totalt	Andel flickor i %
2012/2013	5 677	230	5 907	4 %
2013/2014	5 745	235	5 980	4 %
2014/2015	5 551	262	5 813	5 %
2015/2016	5 589	333	5 922	6 %
2016/2017	5 820	382	6 202	6 %
2017/2018	5 950	430	6 380	7 %

Vad gäller deltagande i Tre Kronors Hockeyskola bland de yngsta pojkarna ser vi en ökning med 20 procent sedan säsongen 2013–14. För de tio föreningar med ungdomsverksamhet som finns i Stock-

holms stad är utvecklingen än mer talande: en ökning med 237 procent av flickor i Hockeyskolan sedan säsongen 2013/2014.

Utövare 10–20 år Föreningar Stockholms stad

	Pojkar	Flickor	Totalt
2012/2013	1 162	27	1 189
2013/2014	1 291	48	1 339
2014/2015	1 174	59	1 233
2015/2016	1 214	72	1 286
2016/2017	1 214	90	1 304
2017/2018	1 253	110	1 363

Ishockeyn i Stockholms stad följer den utvecklingen vi kan se i distriktet och på nationell nivå på pojsidan. Vi kan också se att antalet flickor växer i allt högre utsträckning i Stockholms stad vilket möjliggjorts genom omfördelning av existerande istider i satsningen mot en jämställd idrott. Antalet har ökad med 285 procent. En förklaring till varför flickor växer är ett ökat föreningsengagemang tillsammans med riktade aktiviteter och marknadsföring i distriktet samt på nationell nivå.

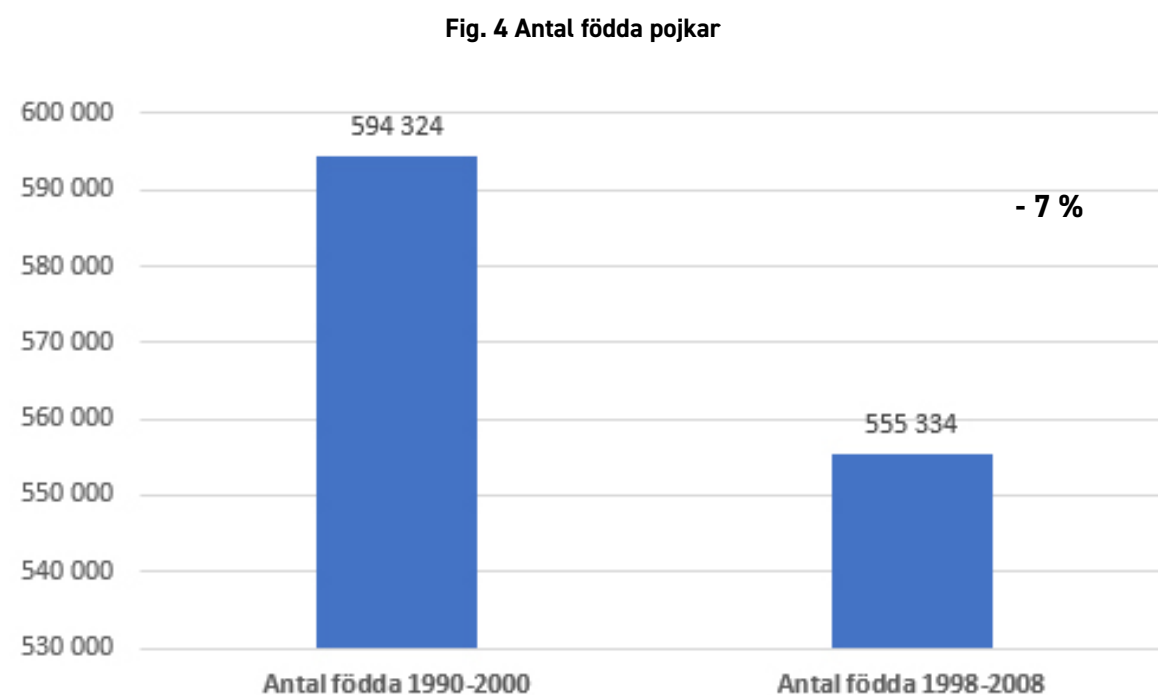
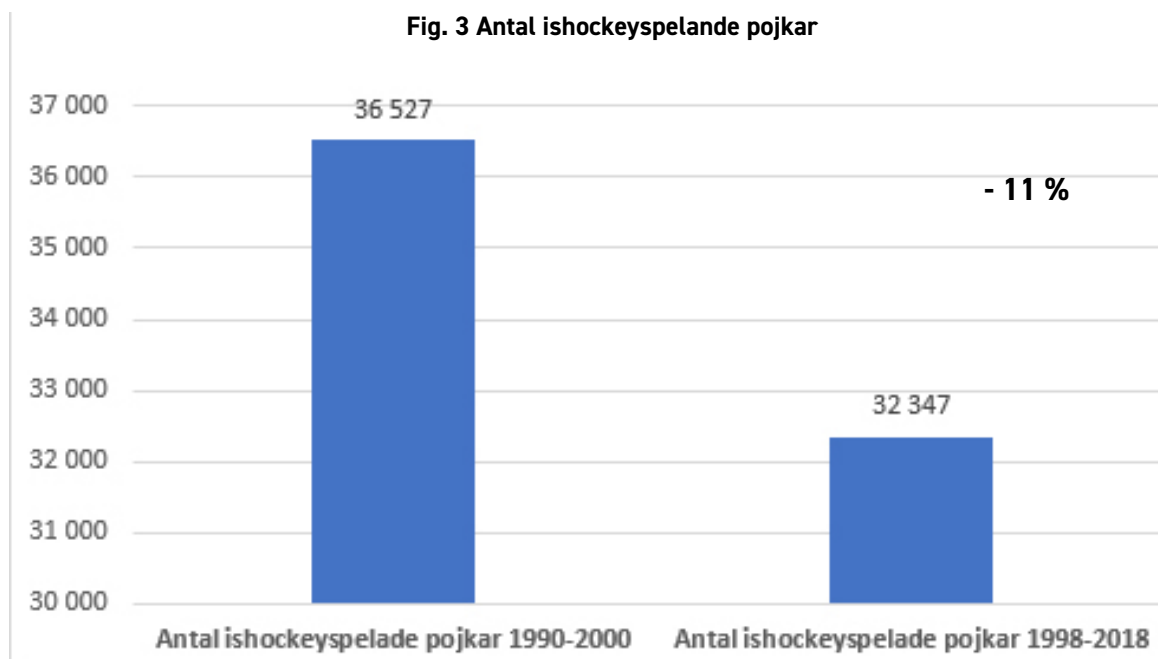

Stockholm firar tillsammans vinsten i Stålbucklan - flickornas motsvarighet till TV-Pucken. Säsong 2019/2020 övergår Stålbucklan till TV-Pucken.

BEHÅLLA FLER

Utmaningen för Svensk ungdomsidrott och Svensk Ishockey är generellt sett att behålla fler spelare under längre tid. På pojksidan har vi idag i hela landet cirka 33 000 licensierade spelare i åldern 10–20 år. Det motsvarar sex procent av populationen pojkar. I jämfö-

relse med säsongen 2009–2010 innebär det att vi är ca 4 100 spelare färre i dessa åldrar idag. Enligt SCB:s befolkningsstatistik för just dessa åldrar är det cirka sju procent färre pojkar i den åldern, men det är elva procent färre pojkar som spelar ishockey.

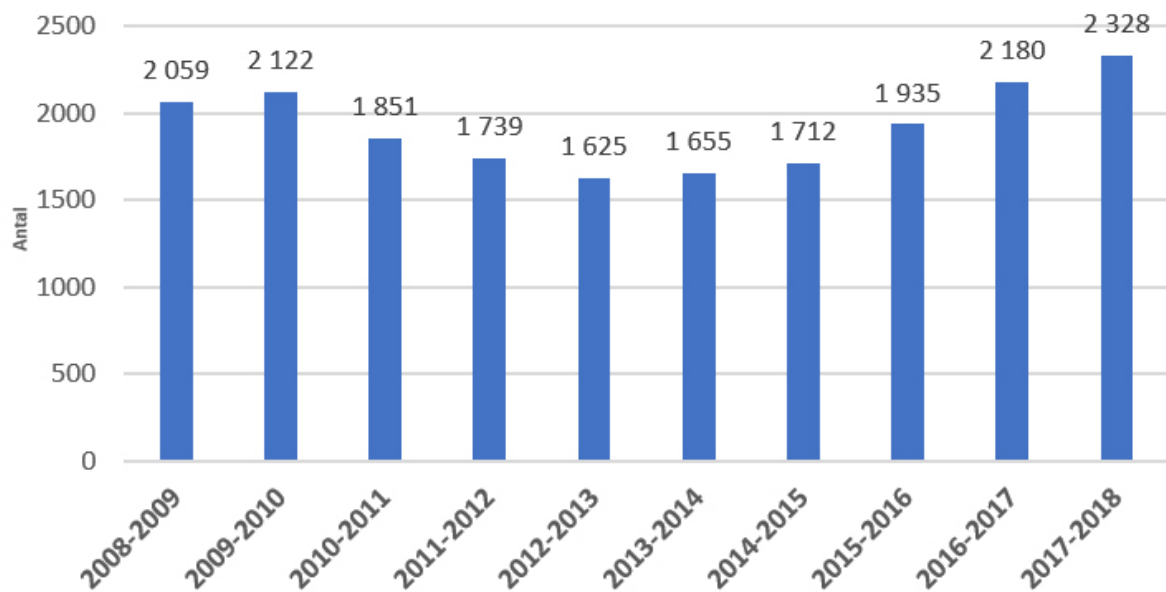

Minskningen när det gäller antalet födda pojkar i riket under denna period är sju procent, enligt SCB.

Varför minskar ishockeyn i antal pojkar? Vi vet att det finns en rad olika orsaker till det. Givetvis frågor som vi själva måste hantera och lösa. Det finns naturliga avhopp då man hittar nya intressen m.m. och vi är medvetna om att det finns en selektering under dessa åldrar som betyder att spelare slutar. Är det trångt om istider vilket bl.a. får effekten att träningstider förläggs

sent på kvällen för relativt unga spelare så minskar intresset. Måste man av samma trängselskäl träna och spela i ishallar som ligger på ett stort avstånd från hemmet minskar intresset. Allt detta beror på en ökad trängsel i de anläggningar som finns.

Fig. 5 Antal flickor 10-20 år

FÖRBUNDETS REFLEKTIONER

Sammantaget visar statistiken att ishockeyn för de allra yngsta växer. När det gäller flickishockeyn i hela hockeysverige har vi ca 2 300 spelare i åldern 10–20 år. Sett över tid så ligger vi rätt stadigt i numerär i dessa åldrar. I Stockholmsdistriktet har flickishockeyn vuxit med 237 procent sedan säsongen 2012/2013. Det intressanta med det är den tillväxt vi ser är den som är så tydlig bland de minsta tjejerna upp till nio år. Men vi ser också ett tapp bland flickor efter nio års ålder.

Vi tappar spelare, både killar och tjejer, i åldrarna 10–20 år. I Stockholm är tappet dock inte lika stort som i övriga landet. Vi vet att det finns flera olika skäl till varför pojkar och flickor slutar att idrotta. I den slutrapport som lämnades från en projektgrupp inom Svenska Ishockeyförbundet som utredde "Varför många tjejer 10–14 år slutar med ishockey" konstateras flera orsaker till tappet. De argument som presenterades handlar om samhällets kultur, brist på ledare och kulturen inom ishockeyn och att flickishockeyn inte upplevs tas på allvar. Det är alla viktiga frågor som vi inom ishockeyn arbetar intensivt med för att förändra och för detta har vi ett stort ansvar.

Det framkommer också frågor som rör dåliga tränings-tider, som gör att få kan närvara vilket ger klubben argument för att "få på träningar – inga bättre tider" i konkurrensen som råder kring istider i en överbelastad anläggning. Delade istider för flickor och pojkar för att istiderna är få och omklädningsrumssituationen upplevs ofta som ett problem i ishallen. Det finns inte tillräckligt med omklädningsrum för både flickor och pojkar då de spelar i mixade lag. Det blir ofta att något av könen behöver byta om i "en skrub", uttrycker föreningarna.

LIVSLÅNGT IDROTTANDE

Svensk Ishockey arbetar aktivt för att ishockey ska bli en idrott för hela livet. Detta är en av idrottsrörelsens viktiga strategiska frågor som också påhejas av stat och samhälle. Rekreativ ishockey, som vi kallar det, är för de äldre utövarna och är ett alternativ till ett livslångt idrottande, vi vill och tror att fler äldre ska kunna och vilja spela ishockey. Rekreativ ishockey växer, vi ser att samhällsgrupper som i sin barndom inte spelat ishockey har ett stort intresse för ishockey och vill lära sig spela.

Flera nya damlag har bildats runt om i Stockholm, exempelvis "mamma-lag". Hässelby/Kälvesta har ett sådant initiativ där mammor till spelare i föreningen samlas för att spela ishockey. Utmaningen är att det sällan finns istider för dessa initiativ. I grunden är det bra för Svensk Ishockey med fler äldre som också vill spela ishockey och vi vill att denna utveckling ska fortsätta. I den allra bästa av världar konkurrerar inte de äldre med de yngre. Men i den värld vi lever i är det precis det som sker i de begränsat antal anläggningar vi har idag. Nu tränar och spelar visserligen de äldre överlag på de allra mest obekväma tiderna efter klockan 21.00 som unga inte bör träna på.

För Svensk Ishockey handlar det om att fler ska spela ishockey under hela livet. En i grunden positiv verksamhet, men som också påverkar trängseln i nuvarande anläggningar.

ISHALLAR I STOCKHOLMS STAD

Det finns totalt 362 ishallar i Sverige varav 56 finns i Stockholms Ishockeydistrikt och elva av dessa i Stockholms stad. Det var framför allt under 80-talet som de flesta ishallar i Sverige byggdes, närmare 140 stycken. Sedan dessa har andelen nya ishallar blivit betydligt färre och 2016 var ett rekordlåg år. Det byggdes då bara en ny ishall i hela landet. Ishallen som byggdes skapade inte heller en ny isyta, utan var en överbyggnad av en befintlig utomhusrink.

Sedan 1994 har Svenska Ishockeyförbundet arbetat med att kartlägga Sveriges ishallar genom besiktningar och ishallsprojekt. Genom åren har ett ishallsregister utvecklats och innehåller idag grundläggande data om landets samtliga ishallar. Varje ishall behöver certifieras för att godkännas för seriespel. Ishallen ges enligt Svenska Ishockeys Arenaklassificering en klassning som sammanfattar standard, storleken på arenan liksom publikkapacitet, antal omklädningsrum samt biutor med mera. Klassificeringen bestämmer framför allt vilken serienivå som får spelas i ishallen. Varje ishall avses därefter att besiktas vart tredje år med undantag för klubbar som tillhör SHL och HockeyAllsvenskan som besiktigas varje år. Syftet med ishallsbesiktningen är att säkerställa att ishallen är säker för såväl spelare, ledare, funktionärer som för besökare och utgår från Svenska Ishockeyförbundets regelbok för ishallar.

Stockholms stad har idag endast tolv anläggningar, varav tio faktiskt används. Dessa är fördelade i tio av stadens 14 Stockholms stadsdelar. Det innebär att det går 96 000 invånare per ishall i Stockholms stad. Det är överlägset landets högsta andel. Göteborg som har näst flest invånare per ishall ligger på strax över 62 000. Genomsnittet för landets samtliga kommuner ligger på cirka 30 000 invånare per ishall. Stadsdelarna Kungsholmen, Norrmalm, Enskede-Årsta-Vantör och Älvsjö saknar idag en ishall och staden saknar även en Publikhall A med publikkapacitet för 2 000 besökare vilket minst krävs för spel i HockeyAllsvenskan.

Evenemangsarenorna Globen och Hovet fylls årligen av närmare en halv miljon åskådare. Antalet stockholmare som är aktiva i de övriga ishallarna varierar, men vår uppskattning är att det är omkring 1 000 aktiva utövare i ishallen varje vecka under pågående säsong. Uppskattningen innefattar hemma- och bortalag i matcher för ungdom, juniorer, seniorer, veteraner, träningsverksamhet, hockeyskola, konståkning, korpen och allmänhetens åkning. Räknas antalet aktivitetstillfällen kan siffran uppskattningsvis uppgå till 2 500 aktiviteter. Läggs sedan antalet åskådare till för matcher kan ytterligare 1 000 personer läggas till. Ishallen har ett högt nyttjande bland idrottsanläggningar för bredd och elitverksamhet.

ISHALLAR

Evenemangsarenor (Publikplatser: >5 000)

HOVET, JOHANNESHOV

Arenanr. 2

Byggnadsår: 1963, senast ombyggd 2008 (avseende restaurangytor).

Besiktigad: 2018-04-03

Publikkapacitet 8 100

Stadsdel: Johanneshov

Idrotter och föreningar: Ishockey, Djurgårdens IF J18, J20, damer och herrar SHL, AIK IF herrar HockeyAllsvenskan. Arenan tjänar som matcharena för fem elitlag och dessutom som träningshall för dessa samtidigt som den under tider på säsongen inte är tillgänglig för träning då nöjesevenemang ges företräde.

Övrigt: Omodern mediakub. Belysningen i behov av åtgärd. Ingår i "Globen-projektet", planering och projektering pågår. Beslut förväntas 2019. Omklädningsrummen är för få i förhållande till verksamheten. Lokaler som gym, förråd med mera är i det närmaste obefintliga. Förutsättningarna för att bedriva elitverksamhet i Stockholm är i jämförelse med elitklubbar i övriga landet helt undermåliga.

ERICSSON GLOBE

Arenanr. 215

Byggnadsår: 1989

Besiktigad: 2018-04-11

Publikkapacitet: 13 850

Stadsdel: Johanneshov

Idrotter och föreningar: Används idag endast för landskamper och enstaka matcher för Djurgårdens IF och AIK. Arenan är idag inriktad på andra nöjesarrangemang och event.

Övrigt: Nu 30 år gammal och i behov av omfattande modernisering och anpassning till dagens evenemangskrav.

Publikhallar B (Publikplatser: >1 000)

STORA MOSSEN

Arenanr. 25

Byggnadsår: 1976

Besiktigad: 2015-09-10

Publikkapacitet: 1 400

Stadsdel: Bromma

Idrotter och föreningar: Ishockey, Göta Traneberg IK samtliga lag, IK Hephata herr och Djurgårdens IF juniorer och damer de gånger Hovet är upptaget. Konståkning, Stockholms Konståkningsklubb, Stockholms Allmänna Skridskoklubb, Djurgårdens IF Konståkningsförening, Sättra Konståkningsällskap.

Övrigt: 2014 installerades nytt sargssystem samt LED-belysning.

SDC-HALLEN (Sättra IP)

Arenanr. 235

Byggnadsår: 1990

Besiktigad: 2013-09-10

Publikkapacitet: 505 (dispens publikplatser). Ishallen utdömd pga. byggnadstekniska brister.

Stadsdel: Skärholmen

Idrotter och föreningar: Ishockey, MB Hockey (disponerar

De första skridskoskåren är för många ett minne för livet, här hjälper en mamma sin son med dem första.

ishallen fritt och hyr ut till andra föreningar), Hammarby IF herr. Konståkning, Sättra Konståkningsklubb.

Övrigt: Bristande markförhållanden, ej fullgoda utrymmen för spelare & funktionärer. Mått för isbanan ej godkänd (59 x 29 m).

HUSBY ISHALL

Arenanr. 292

Byggnadsår: 2001

Besiktigad: 2013-01-30

Publikkapacitet: 520 (dispens publikantal)

Stadsdel: Rinkeby-Kista

Idrotter och föreningar: Kista HC ungdom och herr, Hammarby IF dam. Konståkning, Djurgårdens IF Konståkning, Stockholms Konståkningsklubb, Stockholms Allmänna Skridskoklubb. Skridsko, Södermalms IK.

Övrigt: Husby Ishall håller en god standard och upplevs som en trevlig publikhall.

Publikhallar C (Publikplatser: >500)

FARSTA ISHALL

Arenanr. 194

Byggnadsår: 1989

Besiktigad: 2016-02-03

Publikkapacitet: 100 (dispens publikplatser)

Stadsdel: Farsta

Idrotter och föreningar: Ishockey, FOC Farsta samtliga lag och Örby IS veteraner.

Övrigt: LED-belysning installerades 2015. Farsta Ishall är i behov av en renovering av gruspisten som är ojämn samt byte av sarg. Ytterligare behöver publikkapacitet

ses över ur tillgänglighetsperspektiv för Räddningstjänsten.

BROSTADEN ARENA (Grimsta IP)

Arenanr. 255

Byggnadsår: 1995

Besiktigad: 2018-09-07

Publikkapacitet: 550

Stadsdel: Hässelby-Vällingby

Idrotter och föreningar: Ishockey, Hässelby Kälvesta HC samtliga lag, Vällingby AIK herr. Konståkning, Stockholms Sportklubb. Skridsko, Friluftsförbundet.

Övrigt: LED-belysning installerades 2013 och ny sarg 2018. Anläggningen är av stort behov av fler omklädningsrum.

FRÅN STAN HALLEN (Spånga IP)

Arenanr. 256

Byggnadsår: 1995, senast ombyggd 2017

Besiktigad: 2017-11-10

Publikkapacitet: 605

Stadsdel: Spånga-Tensta

Idrotter och föreningar: Ishockey, Spånga IS samtliga lag. Konståkning, Stockholms Konståkningsklubb.

Övrigt: Från Stan Hallen fick 2014 en LED-belysning och under 2017 renoverades ishallen med ny betongpist.

Träningshallar (Publikplatser: <500)

ZINKENS DAMMS IP

Arenanr. 250

Byggnadsår: 1990, senast ombyggd 2007

Besiktigad: 2013-03-19, stängd sedan 2018-10-26

Publikkapacitet: 100

Stadsdel: Södermalm

Idrotter och föreningar: Ishockey, Hammarby IF ungdomslag och dam, AC Camelen herr, Skarpnäcks AIK herr, Korpen (hockeybockey). Konståkning, Östermalms Konståkningsklubb, Akademiska Konståkningsklubben, Djurgårdens IF Konståkning. Bandy, IK Tellus, Hammarby IF Bandy. Korpen.

Övrigt: Ishallen stängdes den 26 oktober 2018 pga. av rasrisk längs långsida mot Tantolunden. Att marken rör på sig har tidigare påtalats av verksamma föreningar under flera år. Ishallen håller generellt en mindre bra standard och har länge varit i behov av renovering. Omklädning och förråd är en brist för de verksamma föreningarna. Mått för banan ej godkänd (57,5 x 28 m), spelarbås och sekretariat med utvisningsbås placerade på samma sida. Ishallsklimatet är utmärkande kallt för utövare och publik.

MÄLARHÖJDENS ISHALL

Arenanr. 262

Byggnadsår: 1996, senast ombyggd 2001 och 2017 (ersättning av nedbrunnen omklädningsbyggnad)

Besiktigad: 2017-11-02

Publikkapacitet: 150

Stadsdel: Hägersten-Liljeholmen

Idrotter och föreningar: Ishockey, Djurgårdens IF ungdom, Stockholm Falcons IF herr. Konståkning, Sätra Konståkning.

Övrigt: Under 2015 installerades ny LED-belysning. Ishallen underkändes vid en besiktning inför distriktsmästerskapet, februari 2017, som Djurgårdens IF önskade att arrangera. Efter att vidtagit säkerhetsåtgärder godkändes ishallen för arrangemanget i början av mars. Sedan dess har sargen samt fiket upprustats. Fuktskadade omklädningsrum har rapporterats under 2018 och ishallsklimatet upplevs utmärkande kallt för spelare och publik. Hösten 2018 inleddes en energiinventering av ishallen.

JM HALLEN STORA MOSSEN

Arenanr. 299

Byggnadsår: 2004, senast ombyggd 2015

Besiktigad: 2015-09-10

Publikkapacitet: 200

Stadsdel: Bromma

Idrotter och föreningar: Ishockey, Göta Traneberg IK samtliga lag och IK Hephata herr.

Övrigt: Byte av lysrör och drivdon 2015 samt ny gruspist och sargssystem 2016. Ishallen byggdes på initiativ av IK Göta och Tranebergs IF, idag Göta-Traneberg. Föreningen äger ishallen, Stockholms stad ansvarar för kylsystem, sarg och driftar anläggningen under nolltaxe-perioden.

DANICAHALLEN

Arenanr. 306

Byggnadsår: 2005

Besiktigad: 2018-04-16

Publikkapacitet: 200

Stadsdel: Östermalm

Idrotter och föreningar: Ishockey, Brinkens IF samtliga lag, KTH IF herr. Konståkning, Östermalms Konståkning. Skridsko, Södermalms IK. Korpen.

Övrigt: Ishallen är en så kallad tälthall byggd av Brinkens IF och står idag på ett tillfälligt bygglov som utgått. Tälthallen är en temporär lösning. Föreningsverksamheten avvaktar markanvisning och bygglov för permanent bygge. Utrymmen likt omklädning för utövare är bristfälliga.

ÖVRIGA ISYTOR

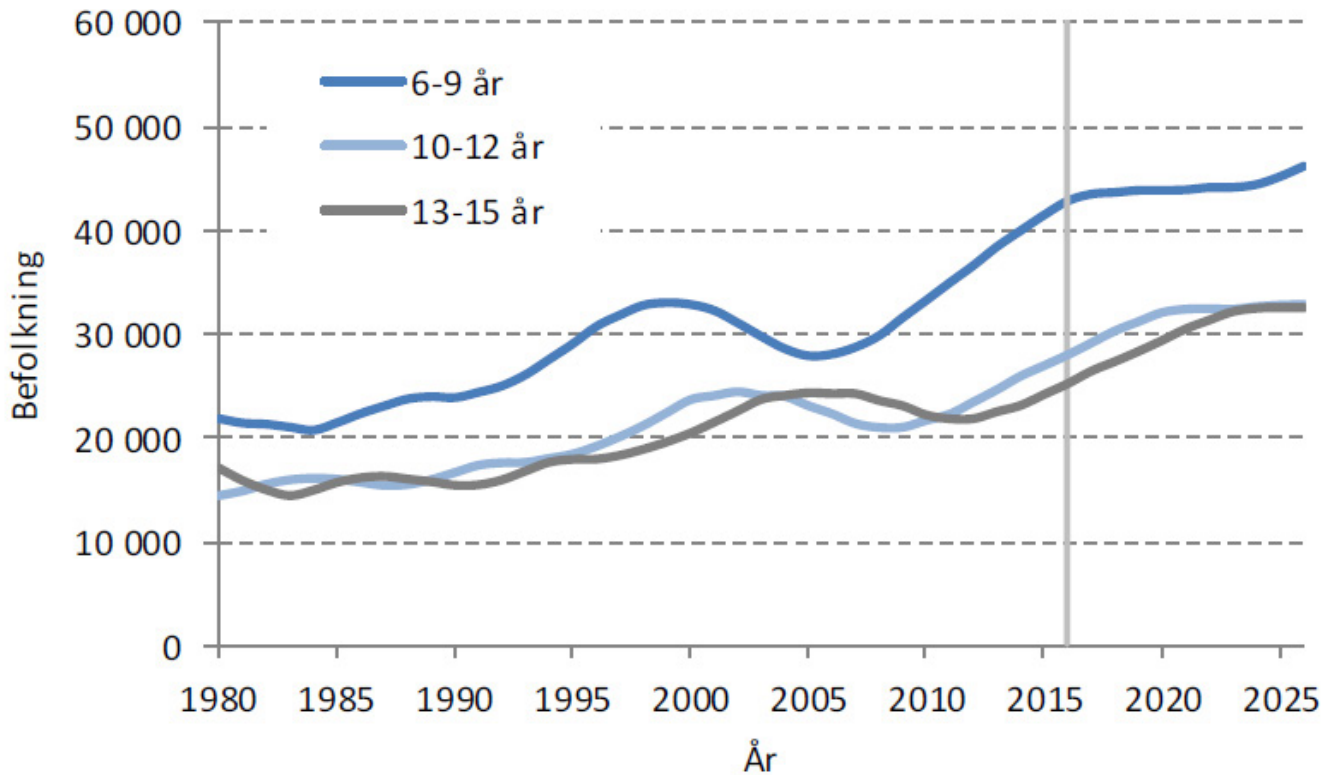
Stadens isytor är under vintern välbesökta och intresset för att åka skridskor är stort bland Stockholms invånare. De är även populära attraktioner för turister, folk från hela världen vill prova att åka skridskor och ta del av den svenska vinterkulturen. Utöver ishällarna finns idag tio stycken isytor som kontinuerligt spolats upp av staden under de vintermånaderna. Två av dessa är utomhusrinkar som avlastar verksamheten i ishällarna. Ytterligare finns två bandyplaner som primärt används för bandyns verksamhet, men även för skolidrott och för allmänhetens åkning. De resterande fem isytorna är belägna i Kungsträdgården, Östermalms IP, Vasaparken, Medborgarplatsen, Eriksdals bollplan samt Husby spontanidrottsplats. Samtliga av dessa isytor är primärt avsedda för allmänhetens åkning. Till vintern 2020 invigs även en ny isyta i Rågsved, Farsta. Ytan är ett modernt och yteffektivt initiativ där idrottsytan är en konstgräsplan under de varmare månaderna och en isyta under vintern.

ETT VÄXANDE STOCKHOLM

Stockholm förväntas vid år 2040 vara 1,3 miljoner invånare enligt den senast antagna Översiktsplanen för Stockholms stad. I befolkningsprognosen som presenterades 2018 förväntas Stockholms stad växa till nästan 1 100 000 invånare fram till 2027, en ökning med mer än 135 000 invånare. För staden innebär det att fler bostäder behöver byggas, närmare 170 000 av stadens invånare förväntas bo i nyproducerade bostäder 2027.

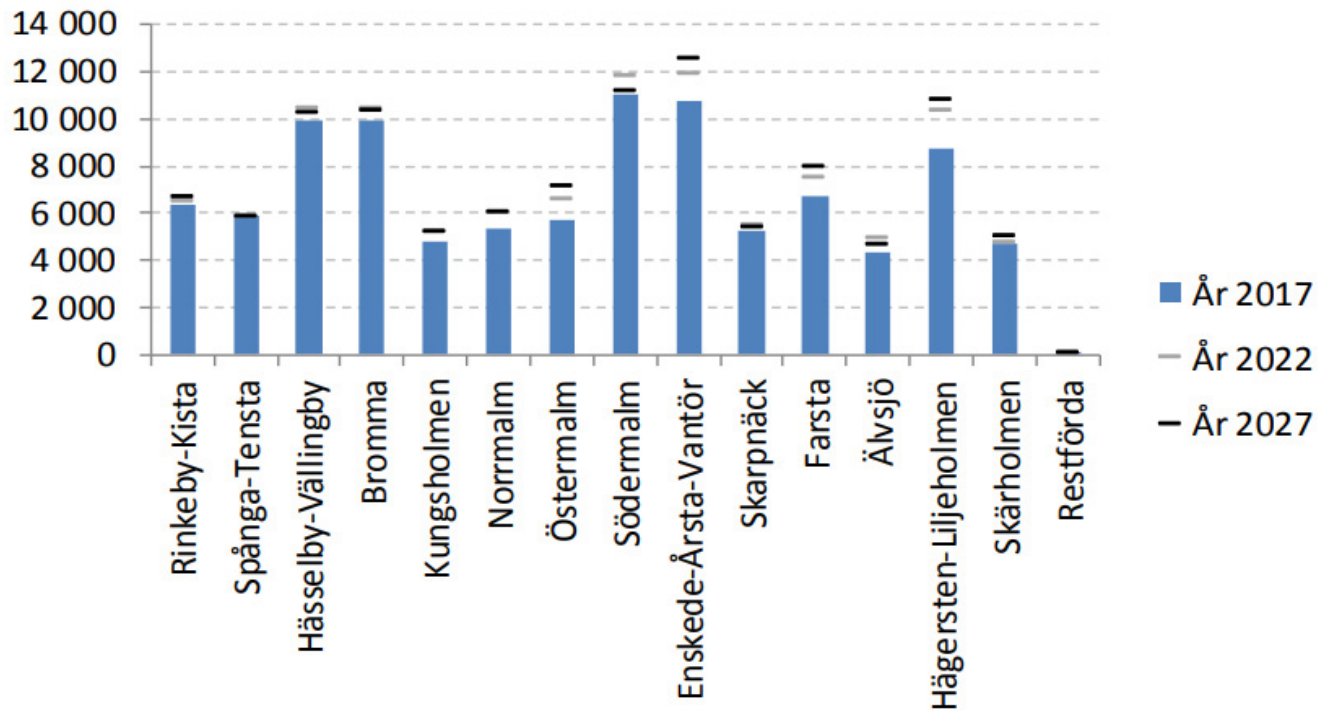
För de yngre skolbarnen, 6–9 år, som ökat kraftigt sedan 2005 förväntas med de senaste årens låga barnafödande innebära att åldersgruppen nu kommer att ligga kvar på ungefär dagens nivå på strax under 44 000 barn, se Figur 6. Skolbarnen i åldern 6–15 år ökar i alla stadens stadsdelar, med bakgrund av att många av de barn som idag är i skolåldern är födda under det tidiga 2000-talet födelsetalen var låga. Det är i framför allt i stadsdelarna Hägersten-Liljeholmen, Farsta, Enskede-Årsta-Vantör och Östermalm där invånarantalet förväntas öka mest i åldersgruppen 6–15 år, se Figur 7 (Stockholms stads Befolkningsprognos 2018).

Fig. 6 Befolkningsprognos Stockholms stad: Barn i åldrarna 6-9 år, 10-12 år och 13-15 år

(Figur: Befolkningsprognos 2018, Stockholms stad, 2018)

Fig. 7 Förväntad befolkningstillväxt per stadsdel: Antalet invånare i åldersgruppen 6-15 år

(Figur: Befolkningsprognos 2018, Stockholms stad, 2018)

UTBLICK MOT FRAMTIDEN

Ishockey utsågs under hösten i en omröstning av Radiosportens lyssnare till Sveriges nationalsport. Tre Kronor är regerande världsmästare och Sverige hade fler svenskar i NHL-draften än någonsin vilket visar på ett gott betyg till utbildning och utveckling av spelare och ledare. Samtidigt, och det är en av de viktigare sakerna för Svensk Ishockey, växer också intresset att börja spela ishockey bland barn och unga. När det gäller idrottsmiljöer och anläggningar har vi däremot halkat efter de senaste årtionden.

NULÄGET BEGRÄNSAR

Det allmänna intresset och uppfattningen om ishockey är en viktig del och spelar en avgörande roll i valet bland idrotter. Ishockeyns samlade uppfattning är att stadens ishallar har begränsat utvecklingen de senaste åren och på sikt fortsättningsvis kommer göra så om inget sker i frågan. Svensk Ishockey arbetar idag på alla nivåer med olika kampanjer för att marknadsföra och synliggöra idrotten. Under de senaste åren har initiativ som Stockholm Hockey Week, World Girls' Hockey Weekend genomförts bland föreningar och även en rad olika integrationsprojekt pågår.

Svensk Ishockey kan inte garantera VM-guld, men medvetenheten om att ishockeyn kan utvecklas och bli ännu mer inbjudande och trivsamt finns. Det kommer också bli allt viktigare att idrotten och föreningslivet

arbetar med sådan utgångspunkt. Forskningsrapporter visar på att barn och ungdomar blir allt mer stillasittande och drabbas i större omfattning av psykiska och fysiska besvär än tidigare. Ishockey som idrottsrörelse tar och vill ta ett ännu större ansvar för att minska och vända dessa trender.

Att ingen ny ishall har byggts av staden de senaste 15 åren har begränsat andelen nya utövare för ishockeyn och en av de viktigaste långsiktiga förutsättningarna för att ge fler möjlighet att spela ishockey eller åka skridskor är att fler isytor och anläggningar prioriteras av staden i stadsplaneringen. Idag får väsentligt färre barn och ungdomar i Stockholms stad möjlighet att åka skridskor och spela ishockey än i andra delar av länet och landet i övrigt. Möjligheterna att spela i övriga landet är dubbelt så stor för både pojkar och flickor i åldern 10–20 år än i staden.

Det finns ingen anledning att tro att intresset i Stockholms stad är lägre och att antalet aktiva därför lätt skulle kunna dubblas under en tioårsperiod given tillgång till anläggningar. Det kan noteras att antalet aktiva i övriga delar av Stockholms län är högre än i landet i övrigt i procentuella termer vilket visar det stora ishockeyintresset bland barn och ungdomar i regionen. För att intresset ska tillgodoses bör vi i dagsläget ha dubbelt så många ishallar jämfört med de tio som i dagsläget finns i Stockholms stad.

Intresset för ishockey och skridskoidrott är stor i Stockholm och fler konstfrusna isytor behövs.

ISHOCKEYNS ANLÄGGNINGS- BEHOV 2019–2030

I arbetet med Vision 100 bedömer ishockeyn utifrån denna rapport att Stockholms stad mellan åren 2019–2030 behöver prioritera och investera i renoveringar och tillbyggnader av befintliga ishallar, ersättningshallar, nya ishallar, isytor för spontan skridskoåkning samt utbilda och öka kompetensen bland ishallspersonalen. Inte bara för ishockeyns behov men också för skridskoidrotten i stort, där isytan ur ett folkhälsoperspektiv möjliggör för lek och motion.

I Stockholms stad och övriga kommuner inom ishockeydistriktet är kostnaderna för att nyttja ishallarna väsentligt högre än för andra typer av idrottsanläggningar även om Stockholm stad har en avgiftsfri period för ungdomslag under stor del av säsongen. I huvudsak drabbas den aktiva utövaren genom dyrare medlems- och sektionsavgifter. Ishockeysäsongen är i dag den idrott som har kortast tävlingssäsong när vi jämför med de större idrotterna. Stockholms Ishockeyförbundet föreslår att nolltaxeperioden förlängs, vilket skulle innebära att fler lag och spelare har möjlighet träna och utnyttja ishallen under en längre tid på året.

För prioriteringen nedan har Stockholms Ishockeyförbund tillsammans föreningarna i Stockholms stad och övriga distriktet utgått från ett övergripande anläggningsperspektiv som både beaktar såväl ishockeyn och föreningsidrotten behov på isytor som möjligheten till att kunna åka skridskor spontant. Prioriteringen har ett ekonomiskt perspektiv och genom att samordna förslag till nyetableringar och kompletterande isytor tillsammans finns ekonomi och driftresurser att bespara. Svenska Ishockeyförbundet rekommenderar att vid nyprojektering alltid bygga dubbelhallar där så är möjligt, både med bakgrund till byggnadstekniska och personella fördelar men också för den väl fungerade föreningen. Ishockeyn strävar efter att föreningar har lag i samtliga ålderskullar vilket förutsätter att två rinkar finns för att skapa ett tilltalande och långsiktigt föreningsliv.

UTGÅNGSPUNKT FÖR BEHOVSBERÄKNING

Idrottsförvaltningens behovsberäkningar utgår från att förutsättningarna ska vara så jämlika som möjligt när det gäller tillgången och närheten till idrottsanläggningar i stadens olika delar. Nya anläggningar ska fördelas både i stadsutvecklingsområden och i äldre stadsdelar där det råder brist på anläggningar. Investeringsplanen för staden utgår från de prioriterade grupperna i det idrottspolitiska programmet, prognostiserad befolkningsutveckling inom den prioriterade åldersgruppen 7–20 år, nuvarande utbud av idrottsanläggningar, idrottsrörelsens behov baserat på stadens fördelningsnycklar, socioekonomiska

skillnader mellan stadsdelsnämndsområden och stockholmarnas önskemål om idrottsanläggningar.

Stockholms Ishockeyförbund delar dessa beslutskriterier med två viktiga undantag. Det första är att det faktum att staden inte byggt en ishall sedan 2001 och under tiden inte heller genomfört någon omfattande renovering av befintliga ishallar. Samtidigt har staden byggt ett betydande antal konstgräsplaner och sporthallar som inte kan göras till intäkt för att det är den tillgång på ishallar som finns idag i förhållande till befolkningen som ska utgöra grunden för framtida allokering av anläggningsinvesteringar för de olika idrotterna. Ishockeyn anser att tillgången på ishallar ska ges en sådan prioritet att de uteblivna investeringarna sedan 2001 tas i kapp till 2030.

Det andra kriteriet är frågan om acceptabelt avstånd för invånaren till en ishall och spontanisyta. I utredningar från och med 2013 (avstamp i rapporten Tillgänglighet till idrottsanläggningar, Sweco, 2013) har staden utgått från att följande avstånd till idrottsanläggningen anses vara rimliga och att dessa även ska utgöra normen för framtida behov:

Allmän bollplan	1 km
Idrottshall, allmän	2 km
11-manna bollplan	2,5 km
Konstfrusen isbana	3 km
Idrottshall, fullstor	4 km
Simhall	4 km
Friidrottsanläggning	4 km
Ishall	5 km
Utomhusbad	5 km

Dessa av staden uppställda normer speglas inte tillnärmelsevis i stadens prioritering av investeringar för idrotterna. Om så vore fallet borde det finnas minst hälften så många ishallar som 11-mannabollplaner och närmare lika många konstfrusna isbanor. Antalet ishallar borde också uppgå till 80 procent av antalet fullstora sporthallar.

Verkligheten är en helt annan. Ishockeyn anser att skillnader i avstånd är motiverade och att stockholmarna ska ha rimliga förutsättningar att utöva vinternationalsporten i ishallar som är likvärdiga med de idrotter som nyttjar sporthallarna. Tillgången på isytor för spontan skridskoåkning ska vara likställd med tillgången till en 11-manna konstgräsplan. Alla idrotter nyttjar sina anläggningar till bristningsgränsen och antalet utövare begränsas av tillgången på anläggningar och föreningsliv.

En ytterligare viktig faktor är könsfördelningen för en idrottsanläggning. Ishockeyn har dominerats av pojkar och konståkningen av flickor. Tillsammans utgör ishockey och konståkning mätt i antalet utövare och ledare att enligt Riksidrottsförbundets statistik närmare 30 procent av ishallsbrukarna (utövare och ledare)

är flickor/kvinnor. Båda sporterna arbetar målmedvetet för en jämnare könsfördelning, ishockeyn för fler flickor och konståknigen för fler pojkar. Ishockeyns utveckling har redovisats tidigare i behovsrapporten och Stockholms Ishockeyförbund arbetar för att 20 procent av alla utövare ska vara flickor inom fem år. Anläggningar för skridskoidrotten ska också prioriteras och beaktas i nya bostadsområden. Det kan ske stegvis och i takt med att föreningsliv etableras, vilket kan innebära att spontanisytor kan komma först - gärna i anslutning till skolor följt av uterinkar eller enklare ishallar som senare kan överbyggas efter behov.

Befintliga ishallar som utdömts av staden ska självfallet ersättas. För de ishallar som erfordras i existerande stadsdelar kan med bakgrund till markbristen och driftsekonomi dubbelhallar prio-

riteras. En väl fungerande ishockeyförening med fulla lagstegar för pojkar och flickor i kombination med en växande konståkningsförening behöver tillgång till två isrinkar för att bedriva sin verksamhet.

Med ledning av att förutsättningarna för att åka skridskor och spela ishockey inte ska vara sämre än genomsnittet i landet beräknas antalet aktiva inom ishockeyn i Stockholm kunna fördubblas. För att tillgodose en sådan efterfråga behövs tio nya ishallar fram till säsong 2030-2031 samt ett antal isytor för spontan skridskoåkning. Inom de närmaste fyra åren behövs minst sex nya ishallar varav fyra ersätter existerande utdömda anläggningar och två som tillför nya ytor. Vidare krävs att Globen moderniseras och ånyo primärt används för ishockey på samma sätt som var fallet vid arenans tillkomst.

ISHOCKEYNS ANLÄGGNINGSBEHOV 2019-2022

ANLÄGGNINGAR SOM ERSÄTTS

HOVET & GLOBEN

Hovet ska enligt stadens planer rivas och ersättas med ett moderniserat Globen i syfte att bli en modern evenemangsarena där bl.a. Djurgårdens IF, AIK och landslaget Tre Kronor ska spela sina hemmamatcher. I samband med rivningen måste Hovet ersättas med en dubbelhall varav en ishall bör ha publikkapacitet anpassad för matchspel för Svenska damhockeyligan, SDHL. Plats är ännu inte fastställd. Moderniseringen av Globen måste beakta kraven för att få värdskap för internationella mästerskap i ishockey och konståkning vilket även innebär tillgång till en träningshall i anslutning. Projektet innebär tillskott av två träningshallar som ersättning av Hovet.

ZINKENS DAMM

Efter stadens rivningsbeslut i november 2018 behövs en ersättningshall/dubbelhall på samma eller ny plats på Södermalm för att ersätta den stängda ishallen.

SÄTRA IP

Är den ishall i Söderort där spel i HockeyEttan är möjlig och där Hammarby Hockeys herrlag idag spelar sina matcher. Den existerande ishallen är utdömd och måste ersättas med en ny. Projektering av en ny anläggning samt kompletterande ishall finns framtaget.

ÖSTERMALMS IP

Den oisolerade tälthall som byggdes av Brinkens föreningsmedlemmar 2005 är uppförd med ett temporärt bygglov som idag har löpt ut. Staden har projekterat en ny ishall som förskjutits i avvaktan på utredningen av ett privat initiativ för en dubbelhall på Storängsbotten.

KÄRRTORPS IP

Hallbyggnation över nuvarande uterink.

ÖVRIGA ANLÄGGNINGSBEHOV

- Förlänga nolltaxeperioden från 1 oktober till 31 mars. Innebär en förlängning på närmare tre veckor.
- Ökad dialog och kompetens inom energibesparing och "Ishallen som byggnad" mellan Stockholms Ishockeydistrikt, Stockholms stad och driftpersonal.
- Renovering och tillbyggnad av omklädningsrum för Brostaden Arena och Grimsta IP.
- Höja och tillgodose en god standard för omklädning på befintliga anläggningar för såväl flickor som pojkar.

ISHOCKEYNS ANLÄGGNINGSBEHOV 2023-2030

ANLÄGGNINGSBEHOV PER STADSDEL 2023-2030

De mest närliggande behoven för perioden 2019–2022 har redovisats ovan. Under perioden 2023–2030 bör inriktningen vara att "bygga ikapp och i takt" så att tillgången på ishallar i respektive stadsdel i vart fall närmar sig en ishall på 50 000 invånare samt att isytor/utebanor för spontan skridskoåkning anläggs i samtliga stadsdelar.

RINKEBY - KISTA

Invånare: 49 000, förväntad befolkningstillväxt 58 000* - Idag: en ishall och en isyta.
Behov: En isyta.

SPÅNGA - TENSTA

Invånare: 39 000, förväntad befolkningstillväxt 46 000* - Idag: en ishall och en isyta.
Behov: En ishall i den blivande Järvastaden samt en isyta.

HÄSSELBY - VÄLLINGBY

Invånare: 74 000, förväntad befolkningstillväxt 79 000* - Idag: en ishall.
Behov: en ishall alternativt uterink samt två isytor.

BROMMA

Invånare: 79 000, förväntad befolkningstillväxt 92 000* - Idag: två ishallar.
Behov: en ishall på Bålsta IP samt tre isytor varav en på Stora Mossen.

KUNGSHOLMEN

Invånare: 70 000, förväntad befolkningstillväxt 74 000* - Idag: ingen ishall eller isyta.
Behov: begränsade markytor för ishall, bör dock prioritera två isytor intill exempelvis skolor, parker alternativt bostadsområden.

NORRMALM

Invånare: 70 000, förväntad befolkningstillväxt 76 000* - Idag: ingen ishall eller isyta.
Behov: begränsade markytor för ishall, bör dock prioritera två isytor intill exempelvis skolor, parker alternativt bostadsområden.

ÖSTERMALM

Invånare: 75 000, förväntad befolkningstillväxt 89 000* - Idag: en ishall och en isyta.
Behov: två ishallar, varav en ersätter befintlig ishall (behov 2019–2022).

SÖDERMALM

Invånare: 130 000, förväntad befolkningstillväxt 133 000* - Idag: en ishall (Zinkensdamm, stängd) samt tre isytor.
Behov: Ersättning av Zinkensdamm (2019–2022) och en isyta.

ENSKEDE - ÅRSTA - VANTÖR

Invånare: 99 000, förväntad befolkningstillväxt 119 000* - Idag: två evenemangsarenor och ingen isyta.
Behov: modernisering av Globen samt två ersättningshallar för Hovet (behov 2019–2022) samt tre isytor.

SKARPNÄCK

Invånare: 47 000, förväntad befolkningstillväxt 51 000* - Idag: en uterink och ingen ishall.
Behov - hallöverbyggnad av Kärrtorps uterink samt en ishall i Skarpnäck.

FARSTA

Invånare: 57 000, förväntad befolkningstillväxt 71 000* - Idag: en ishall samt en bandyhall under byggnation.
Behov: en isyta.

ÄLVSJÖ

Invånare: 29 000, förväntad befolkningstillväxt 34 000* - Idag: ingen ishall eller isyta.
Behov: Två isytor, ishallsbehovet tillgodoses med närheten till Mälärhöjden och Segeltorp.

HÄGERSTEN - LILJEHOLMEN

Invånare: 88 000, förväntad befolkningstillväxt 105 000* - Idag: en ishall.
Behov: en ishall samt två isytor.

SKÄRHOLMEN

Invånare: 36 000, förväntad befolkningstillväxt 44 000* - Idag: en ishall och en uterink.
Behov: En ny ishall samt hallöverbyggnad av befintlig uterink i Sättra (behov 2019–2022) samt en isyta i Värberg prioriteras.

**Förväntad befolkningstillväxt vid år 2027 baserad på befolkningsprognosen 2018 författad av Stockholms stad.*

Sammantaget uppgår anläggningsbehovet under perioden 2023–2030 till åtta fler ishallar och ytterligare 21 isytor, vilket motsvarar en ishall och två till tre isytor vart år. Vissa ishallar bör byggas som dubbelhallar för att tillgodose det samlade behovet från ishockey, konståkning och allmänhetens åkning. Isytor avser dels utomhusrinkar i anslutning till ishallen samt spontanisytor utan sarg i parker, bostadsområden, idrottsplatser eller intill skolor och dagis. Beaktas och tillgodoses anläggningsbehovet uppgår antalet invånare per ishall 2030 till närmare 55 000. Det skulle fortfarande innebära ett underskott motsvarande hälften av riksgenomsnittet, men för ishockeyn och skridskoidrottarna skulle detta innebära avsevärt bättre förutsättningar att fortsätta växa och bidra till ett mer aktivt och idrottande Stockholm.

AVSLUTNING

Stockholms Ishockeyförbund har agerat kraftfullt under senare år för att stimulera pojkar i tonåren att fortsätta idrotta och för att fler flickor ska söka sig till ishockeyn. Ett viktigt grepp har varit att underlätta för föreningarna att hålla lag i alla årskullar upp till 16 år. Genom en ny gemensam policy för klubbövergångar så att flertalet blir sin moderförening trogen och fortsättningsvis har närhet till sin idrottsanläggning. Detta anser vi från ishockeyn främja breddverksamhet och ett livslångt idrottande.

Föreningsvardagen är avgörande. Flicklag eller enskilda flickor som spelar med killar behöver ges goda möjligheter till att byta om enskilt, vilket är en viktig förutsättning för att individen, såväl flickor och pojkar ska känna sig välkomna och bekväm inom ishockeys idrottsmiljö.

LÅNGSIKTIG IDROTTSPLANERING

För Svensk Ishockey och ishockeyn i Stockholm är ett prioriterat område att delta tidigt i samhällsbyggnadsprocessen. När nya stadsdelar växer fram är det viktigt att beakta ishockeyns, skridskoidrott och övrigt idrottande tidigt i processerna för att hitta de absolut bästa lösningarna och nödvändiga prioriteringar för föreningarnas behov.

För ishockeyn innebär befolkningstillväxten att nya föreningar behöver tillkomma i stadsdelar som växer. Genom en prioritering inom tillgänglighet för isytor och en arbetsinriktning med en inkluderande föreningsmiljö kan ishockey vara ett naturligt val bland olika idrotter.

Stockholms Ishockeyförbund anser att dialog och kunskapsutbyte i den framtida stads- och idrottsplaneringen är absolut nödvändig för att säkerställa att växande stadsdelar erbjuder möjligheten att spela ishockey eller lära sig åka skridskor. Att se ishockeyns och skridskoidrotten behov ur ett helhetsperspektiv tillsammans med övriga idrotter och samhällsfunktioner är viktigt att betona och ta med i den framtida idrottsplaneringen.

Stockholm växer och kommer fortsättningsvis göra så, resandet i vardagen bland invånarna mellan kommungränser är vanligt. Att närheten och tillgängligheten till isytor finns är en prioriterad inriktning för ishockeyn.

"Tillgängligheten främjar idrott och anläggningen påverkar vårt idrottande. Inom ishockeyn jobbar vi tillsammans och med konståkning för att ge fler möjligheten att lära sig åka skridskor och spela ishockey!"

Utvecklingen av befintliga och framtidens anläggningar ska uppmuntra till aktivitet och rörelse året om. En aktiv

Att vinna och förlora är en viktig del inom idrotten, men den allra viktigaste delen är att ha roligt på vägen.

anläggning skapar och stärker engagemanget för ishockey och skridskoåkning. Anläggningen är och blir en ännu starkare mötesplats för folkhälsa, utbildning och lek för stadens invånare! ” Göran Tidström, ordförande Stockholms Ishockeyförbund

Genom utbildning inom värdegrund, demokrati, delaktighet, glädje, gemenskap och allas rätt att vara med är ishockeyn en grundpelare i det föreningsliv som bidrar till demokrati och en sund samhällsutveckling.

Ishockeyn efterfrågar att dialog i dessa viktiga frågor förs både på lokal nivå mellan förening och stad, men också att anläggningsfrågan diskuteras på regional nivå. Vi vet att anläggningsituationen i hela Stockholmsdistriktet är eftersatt och att ishockeyn runt om i grannkommunerna brottas med liknande utmaningar. Ishockeyförbundet uppmanar Stockholms stad att samtala i regionen för koordinerade satsningar tillsammans.

ISHOCKEYNS ENGAGEMANG FÖRENDAR

Bakom varje ishall i Stockholm ligger oerhört många timmar av arbete från drivande och ideella föreningskrafter. Utan dessa ideella krafter hade inte det engagemang som finns för ishockeyn i Stockholm varit så stort. En anläggning för ishockey och skridskoåkning skapar förutsättning för föreningar i deras arbete för att bedriva en god idrottsmiljö och locka fler utövare.

Stockholms Ishockeyförbund vill och önskar att Stockholms stad tillvaratar ishockeyns gemenskap som sträcker sig över åldersmässiga, sociala och kulturella gränser. Gemenskapen som föreningslivet och ishockeyn erbjuder är en viktig resurs för framtidens Stockholm.

REFERENSER

Nedanstående underlag har varit utgångspunkt för rapporten:

- Beall, J., & Fox, S. (2009). *Cities and Development*. USA & Canada.
 - Book, K. (2015). *Idrott i den fysiska planeringen*. Riksidrottsförbundet, FoU-rapport 2015:2. Stockholm.
 - Faskunger, J., & Sjöblom, J. (2017). *Idrottens samhällsnytta - En vetenskaplig översikt av idrottsrörelsens mervärden för individ och samhället*. Riksidrottsförbundet, FoU-rapport 2017:1. Stockholm.
 - Kompier, V. (2013). *Sport in the City, Research on the relation between sport and urban design*. USA.
 - Schantz, P. (2003). *Fysisk aktivitet och hälsa kräver goda miljöer*. Svensk Idrottsforskning Nr. 1 – 2003. Stockholm.
 - Statistikmyndigheten SCB, www.scb.se (2018).
 - Sternö, J., & Nielsén, T. (2018). *Får vi ta plats? – Om barn och ungas tillgång till idrottsanläggningar i Stockholm*.
 - Stockholms Idrottsförbund & Volante Reserach (2018). *Får vi ta plats? Om barn och ungas tillgång till idrottsanläggningar i Stockholm*. Stockholm.
 - Stockholms stad, (2015). *Långsiktig investeringsplan - Strategi för att möta stadens långsiktiga behov av nya idrottsanläggningar*. Stockholm.
 - Stockholms stad, (2018). *Statistik om Stockholm – Befolkningsprognos 2018*. Stockholm.
 - Stockholms stad, (2018). *Behov av och planerade idrottsanläggningar under åren 2018–2040*. Stockholm.
 - Stockholms stad, (2018). *Översiktsplan för Stockholms stad*. Stockholm.
 - Svenska Ishockeyförbundet, (2014). *Bygga ishall*. Stockholm.
 - Svenska Ishockeyförbundet, (2018). *Regelbok ishallar 2018–2022*. Stockholm.
 - Svenska Ishockeyförbundet, (2018). *Ishockeyns anläggningar, Den aktiva anläggningen – mer än bara isen*. Stockholm.
 - Sveriges Kommuner och Landsting, (2010). *Trygga lokaler – Säkerhet i kultur- och fritidslokaler*. Stockholm
 - Sveriges Kommuner och Landsting, (2010). *Idrottshallar – Energieffektivisering med stor potential*. Stockholm
 - Sveriges Kommuner och Landsting, (2013). *Elitidrottens anläggningar – Finansiering, kostnader och dialog med idrotten*, Stockholm.
- Sweco, (2013). Rapport: Tillgänglighet till idrottsanläggningar. Stockholm.
- The Sports Confederation of Denmark & The Ministry of Social Affairs, (2011). *Activating architecture and urban planning - 50 Examples of Development of Attractive and Urban Spaces*. Danmark.

Anläggningen påverkar idrottandet!

Spontanidrott och möjligheten att kunna leka sin idrott på individens villkor är viktigt, oavsett ålder och kön.

Mats Sundin gör sig klar för match under Ishockeyns dag i Kungsträdgården.

Stockholms Ishockeyförbund
Tjurhornsgränd 6, 3 tr
121 63 Johanneshov

Tel: 08 - 556 716 60

Fax: 08 - 08-722 01 41

E-post: stockholm@stockholmhockey.se

Hemsida: www.stockholmhockey.se